

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-YANVAR

ANDIJON, 2024

XALQARO TURIZMDA ZAMONAVIY AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O‘RNI VA AHAMIYATI

Sharipova Shaxzoda Xasanovna

SamDU mustaqil tadqiqotchisi, O‘zbekiston-Finlandiya Pedagogika Instituti Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasida assistenti

Kalit so‘zlar: Turizm, iqtisodiyot, turoperatorlik, axborot texnologiyalari, kompyuterlashtirish, raqamli texnologiyalar.

Ключевые слова: Туризм, экономика, тuroperator, информационные технологии, компьютеризация, цифровые технологии.

Keywords: Tourism, economy, tour operator, information technologies, computerization, digital technologies.

Ijtimoiy ishlab chiqarish resurslari o‘rtasida tabiiy, moddiy mehnat, moliyaviy va axborot omillarini ajratish mumkin. Aks etish jarayonida paydo bo‘ladigan axborot fikrlovchi mavjudotga bog‘liq bo‘lmagan holda to‘planishi va saqlanishi mumkin va bu holda u sub‘ektiv emas, balki ob‘ektiv harakter kasb etadi. Jamiyatning uzoq rivojlanish jarayonida moddiy olamning boshqa hamma shakllarini tenglashtirish bo‘yicha axborot yangi sifat harakteri va quyidagi xususiyatlarni egallaydi. Odamlar munosabatida axborot paydo bo‘lishi bevosita ong taraqqiyoti bilan chambarchas bog‘liqdir. Natijada mehnat faoliyati shakllanadi, inson nutqi paydo bo‘lishini belgilab beradi, o‘zlashtirish natijasida vujudga keladi. Ijtimoiy munosabat jarayonida axborotning alohida turi-ijtimoiy axborot vujudga keladi va rivojlanadi. Ijtimoiy aql sifatida bu odamlar assotsiatsiyasi, moddiy ne‘matlar ishlab chiqarish va hayotni ishlab chiqarishning birlashgan zaruratidir.

Axborot taraqqiyotining uzoq o‘tmish yo‘li avvaliga nozik materiya darajasida, keyinchalik esa jonli tabiat sharoitida sifat jihatidan yangi ko‘rinishdagi ijtimoiy axborotga olib keldi. Axborot sohasida sub‘ekt ko‘p rollarda namoyon bo‘ladi: iste‘molchi, tashuvchi, saqlovchi va axborot tarqatuvchi, shuningdek uni ishlab chiqaruvchi (generator) sifatida ko‘rinadi. Shuning uchun axborot sohasi bir tomondan, individning ongiga bog‘liq bo‘lmagan holda shakllanadi, ikkinchi tomondan esa, uning ta‘sirida o‘zgaradi. Bugungi kunda to‘planib borayotgan barcha axborot oqimlarini qayta ishlash uchun mo‘ljallangan maxsus dastur – apparatlar majmuasini yaratish «axborot portlashini» talab qilishini isbotlashga hojat bo‘lmasa kerak. Bu majmua o‘z ichiga yig‘ish, saqlash, qayta ishlash va katta ko‘lamli ma‘lumotlar berishni qamrab oladi. Ma‘lumotlar va hujjatlarni boshqarish uchun zarur avtomatlashtirish ishlarini bajaradi. Biroq ijtimoiy faoliyatning turli sohalarida joriy etilayotgan amaliy axborotlar maslahat tizimi har xil vazifani hal etayapti: biri ishlab chiqarishda, boshqasi tibbiyotda, uninchisi ijtimoiy, madaniy servisda, turizm va h.k.larda.

Informatika fani ilmiy fan sifatida namoyon bo‘lib, shunday tizimda va axborotlar jarayonlarida uning muhit bilan o‘zaro harakatida muhim o‘rin egallaydi. Bu tizim o‘zida yangi, o‘tmishda noma‘lum bo‘lgan axborotlar texnologiyalarini mujassam etadi. Informatika haqiqiy hayotdagi umumiy qonuniyatlarni ko‘proq aks ettiradigan fan hisoblanadi, ijtimoiy – iqtisodiy tizim va dasturiy – texnik vositalarda inson rolini aniqlab beradi. Axborotlar tushunchasida eng muhim narsa – tegishli manba va iste‘molchiga ma‘lumot yetkazish, maqsadga yo‘naltirilgan tizimida aloqa o‘rnatish hisoblanadi. Axborotlar – qat‘iy taqsimlangan, shov-shuvdan xoli, o‘z egasigacha yetkazilgan ma‘lumotlardir. Bu ma‘lumotni olganlar uni tahlil qilishi, o‘z maqsadlariga muvofiq tegishli qarorlar qabul qilishda foydalanishlari mumkin. Xalq xo‘jaligi iqtisodiyoti taraqqiyotining

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-YANVAR

ANDIJON, 2024

hozirgi zamon bosqichi va uning barcha elementlari tartibga solinadigan bozor sharoitida tizimli faoliyat tamoillarini egallashi bilan harakterlanadi. Hozirgi vaqtda ishlab chiqarish samaradorligining o'sish bosh rezervlari dinamik tizim murakkab boshqaruvi sohasida to'plangan. (Korxonalarni birlashmalarni, tarmoqlarni boshqarishda) maqsadga qaratilgan ta'sir albatta qaytish aloqasi hisobga olingan holda amalga oshishi lozim. Ongdagi siljish, tuzilmalar shakllanishi va murakkab tizimlarni optimallashtirish lava singari bostirib kelayotgan axborotlar oqimini qayta ishlash imkoniyatiga bog'liq. Jamiyat turli faoliyat sohalarida shunga duch keladi.

Informatika tashqi tomoni - uning jozibadorligi, dastur-texnik majmualari fantastik imkoniyatlari bilan belgilanadi. Ammo asta-sekin bu imkoniyatlardan foydalanish oson emasligi oydinlashib boradi: yangi axborot texnologiyalari barcha kulfatlardan xolos etuvchi sehrli tayoqcha emas. U boshqaruvni bekor qilmaydi, aksincha boshqaruv usullarini, xo'jalik mexanizmini, mehnatni tashkil etishni takomillashtirish zaruratini kuchaytiradi.

Bu texnologiyalarni qo'llanish uskunalarini o'rnatish va o'zlashtirishdan emas, matematik ta'minlash, tizimda ratsional oqimlarni shakllantirish, yangi texnologiyaga o'tkaziladigan ma'lumotlarni ishlash, tegishli kadrlar tayyorlashdan boshlanishi zarur. Bu navbatdagi oddiygina yangi texnologiyalar emas. Ular boshqa moddiy va nomoddiy ishlab chiqarish texnologiyalarini faol o'zgartirib yuboradi va oxir oqibatda yangicha ish usulini shakllantiradi, hatto yangi hayot tartibini (ukladini) vujudga keltiradi. Informatika o'rganadigan boshqaruv aspektlari albatta, kibernetika va axborot nazariyalari muammolari bilan mustahkam bog'langan va ko'p jihatdan mos keldi. Ammo muhim bir momentni nazardan qochirmaslik kerakki, informatika ularda butunlay singishib ketmoqda. U o'zining «hududiga» hukmron, u o'zida butunlay boshqa bilimni talab qiladi. Informatika vazifasi – abstrakt – nazariyaga qurilgan emas, real mavjud axborot-texnologik tizimni ishlash aniq shart-sharoitlarni o'rganishdir. Shunday qilib, kibernetika va axborot nazariyasi informatika vazifalarini hal etishga qaratilishi, bu ikki fan umumiy tushunchalari ma'lum texnologik vaziyat bilan bog'lanishi lozim. Birinchidan, kibernetika axborot haraktatining maqsadga qaratilgan tizimi har qanday tabiati (biologik, texnik, ijtimoiy) umumiy qonunlarga e'tiborni qaratadi. Informatika esa, bu nazariy poydevorga tayanib, texnologiyani – qayta ishlash aniq yo'llari va usullari, uzatish, axborotdan foydalanishni o'rganadi.

Kibernetik prinsiplar xususiy real tizimiga bog'liq emas, informatika tamoillari esa hamisha texnologik aloqalarda xuddi shu real tizim bilan bog'lanadi. Ikkinchidan, informatika predmeti har qanday kibernetik bo'lmagan tizimda emas, ijtimoiy-iqtisodiy tizimda axborot texnologiyalari bo'lib maydonga chiqadi. Bu yerda istisno tariqasida biologik va texnik tizimda axborotni qabul qilish va qayta ishlash tushunchalari chegaralariga yo'l qo'yiladi. Turgan gap, axborotlarni qayta ishlash texnologiyasi haqida ijtimoiy nuqtai nazardangina emas, biologik va texnik tizimlar jihatidan ham gapirish mumkin. Ammo u yerda informatika mustaqil ilmiy fan sifatida ajratilmaydi. Bu holda axborotlar texnologiyasi bevosita biologik va texnik fanlar bilan birga o'rganiladi. Boshqaruv fani bilan uning o'xshashligi qanday deb so'ralishi mumkin. Mustaqil sohada ajralib turuvchi bilim faqat eng murakkab ijtimoiy tizimlardagina qo'llaniladi. Biologik va texnik faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari esa genetika va texnika fani doirasida qoldi. Uchinchidan, amaliy matematika va kibernetika o'zagi, aytish mumkinki, tizim va jarayonlarni modellashtirish tizimlari hisoblanadi. Bu paytda informatika singari ularni ishlab chiqish texnologiyasi, mashina realizatsiyasi, axborot bilan ta'minlash va boshqaruvda foydalanish bilan shug'ullanadi.

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-YANVAR

ANDIJON, 2024

Va nihoyat kibernetika taraqqiyoti muhim maqsadga – intellekt vazifasini texnik, sun'iy qurilmalarga, tirik organizmlar takror ishlab chiqarish vazifasini jonsiz ob'ekt avtomatlarga berishga buysundirilgan. Informatika taraqqiyoti esa intellektuallashtirilgan mashina va qurilmalardan foydalanishga, odam – mashinada axborot «qog'ozbozlikni» mashinalashtirishga buysundirilgan. Shuning uchun ham informatikaning muhim vazifasi – insonning kibernetik mashinalarga aralashuvi va to'ldirishi chegaralarini, kompyuter texnikasi o'rni va roli, ijtimoiy muhitda undan samarali foydalanish shartlarini aniq belgilab olish hisoblanadi. Shuningdek, ijtimoiy-kommunikativ jarayonlarni shakllantirish, algoritmlash, ularni mashina asoslarida yo'lga qo'yish tomonlari belgilanadi. Axborot nazariyasiga kelsak, u aloqa kanallari bo'yicha axborot uzatish qonuniyatlarini o'rganadi. Lekin yana o'sha turli tabiatdagi tizimlarda o'rganadi. Axborot nazariyasida axborotlarning o'lchov birligi va usuli belgilangan, uning miqdoriy tahliliga asos berilgan. Informatikada bularning biri ijtimoiy boshqaruv va ilmiy asoslangan ong texnologik tizimlarda qurilishi uchun foydalaniladi. Axborotlar nazariyasi tarkibiy jihatdan axborot jarayonlariga bo'linadi: qabul qilish, uzatish, kodlash, kodni ochish, xotiralanish, saqlash, chiqarib olish, yetkazib berish, axborotlarni akslantirish va h.k. Informatika boshqaruvining texnologik yumushlari sifatida bu elementlarni yuzaga chiqaradi. Misol uchun, kodlashtirishning prinsiplaridan biri – axborotlarni shovqindan tozalash va ortiqcha ma'lumotlardan xoli qilish. Bu tamoilni boshqaruvda qo'llab, uning yangi ratsional rezervlarini yuzaga chiqarish mumkin. Shovqin – so'rovga mos kelmaydigan mazmundagi ma'lumotlar va hujjatlarni berish tizimi, boshqacha atyganda ortiqcha narsa. Menejerlar keraksiz joyga qancha qog'oz ketapti, ularda ortiqcha mazmunda qancha ma'lumot bor yaxshi biladilar. Ayrim muassasalar doirasida aylanayotgan 90 % gacha qog'oz mohiyatan befoyda, ularda hech qanday hal qiluvchi qarorlar qabul qilinmaydi.

Maxsus tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, korxonalarda ko'p hollarda boshqaruv uchun ikki – uch marta ko'p hujjat tayyorlanadi. Hisobot shaklidagi ma'lumotlarning yarimidan ko'pi yuborilayotgan joyda ma'lum, yoki mutloq keraksiz. Masalan, mehmonxonada turganda, qaysi kunda, qaysi geografik manzilda mijoz o'zining dunyoga kelganligidan baxtiyor bo'lganini yozish shartmi? familiyasi va ismi, bobosining nomi yozilgandan keyin jinsini ko'rsatish nimaga kerak? Bularga o'xshash minglab misollar keltirish mumkin, ularning har biri arziyas narsadek tuyuladi. Ammo bu yerda ko'p sonli qonuni amal qiladi. Arziyasgina bo'lib tuyulgan bitta ma'lumotnoma yoki hujjatdagi ortiqcha grafa jamiyatdan katta miqdorda vaqtni olishi, boshqaruv bo'g'inida to'xtab qolishlarni keltirib chiqarishi mumkin. Axborot nazariyasi – matematik fan – ehtimollar nazariyasi bo'limi. Informatikaning muhim vazifalaridan biri ijtimoiy-iqtisodiy tizimda boshqaruv jarayonlarini formallashtirish bo'lsada, butunlay matematik faniga kiritib bo'lmaydi. Informatika vazifasi boshqaruvda texnologik qayta qurish talabidan kelib chiqib, yangi hisoblash texnikalari va usullari bazasida prinsipial yangi tashkiliy tizim yaratishdir. Ilmiy-texnik progress talablariga javob beradigan kibernetika, axborot nazariyasi, hisoblash texnikasi avval boshda mustaqil, turli ilmiy-texnik talablar ehtiyoji natijasida shakllangan. Informatika keyinchalik, alohida maxsus vazifalarni (ya'ni texnologik) integrarlashgan tizimda hal etishda qo'llanish uchun paydo bo'ldi. Informatika kibernetika va axborot nazariyasida o'sib chiqib, ular bilan ajralmas aloqada faoliyat ko'rsatayapti. Boshqaruv fani bilan informatikani taqqoslaganda muhim jihatini ta'kidlash kerak.

Boshqaruv – ko'zlangan maqsadga mos keladigan boshqariladigan ob'ektga boshqaruvchi elementning ta'sir etuvchi tizimidir. Mavjud cheklanishlar hisobga olingan holda axborotlarni yig'ish, qayta ishlash va uzatish haqida boshqariladigan ob'ekt va tashqi muhit holatidir. Kibernetika va axborot nazariyasi boshqaruv bo'ysinadigan qonuniyatlarni aniqlashga yordam

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-YANVAR

ANDIJON, 2024

beradi. Informatika esa maxsus axborot-maslahat tizimidan foydalanishni hisobga olib shunga o'xshash texnologiya, ya'ni usullarni ko'rib chiqadi. Chunki hozirgi zamon taraqqiyoti boshqaruv texnologiyasida ro'y berayotgani bois informatikada ko'rib chiqiladigan muammolar juda muhim ko'rinish oladi. Axborot texnologiyalarini tashkil etgan usullar va shakllanish vositalari mohiyati shundaki, u har qanday ob'ektlarni boshqarish tizimida, jumladan, mehmonnovozlik industriyasi korxonalarida axborotlar oqimini saqlaydi. Turizm industriyasiga keyingi ikki-uch o'n yilliklarda ilmiy-texnika taraqqiyoti ulkan ta'sir o'tkazdi. Bugungi kunda hatto «mayda» turagentlar yoki turoperatorlarning asosiy va yordamchi funksiyalarni avtomatlashtirish uchun hisoblash texniklaridan foydalanish imkoniyatiga ega ekanliklarini aytish kifoya. Turistik soha zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish uchun ideal ravishda moslashgan. Uning uchun qisqa muddatda transport vositalari va nomer fondi imkoniyatlari haqida ma'lumot beruvchi tizim talab qilinadi. Bu tez rezervlar yaratish, tuzatishlar kiritish, turistik xizmatlar chog'ida yordamchi vazifalarni hal etishini ta'minlaydi. Bunday avtomatlashtirish vositalari vaqtini, ortiqcha harajatlarni tejaydi. Masalan, chipta, biletlar olish, hisob va yo'l ko'rsatkichlar tayyorlash, axborot ma'lumotnomasi va hisob-kitobni ta'minlash shular jumlasidandir. Hozirgi vaqtda kompyuter tizimidagi u yoki bu ma'lumotlarni olish

turagentlar uchun hamisha ochiq. Ular bundan alohida ish rejimida foydalanishlari, yoki axborotlarni ishlashning telekommunikatsiya vositalari tarmoqlarini qo'llab kontragentlar bilan hamkorlik qilishlari mumkin. Turoperatorlik tizimi turfirma faoliyatida turmahsulotlarni shakllantirish, iste'molchilarga sotishni avtomatlashtirish uchun mo'ljallangan.

Hozirgi vaqtda bir necha tipda amaldagi dastur-texnik tizim m'lum, ularni texnologik – topologik asosda shartli ravishda uch turga bo'lish mumkin:

1. Bir-biriga ulangan hisoblash tarmoqlarida yaratilgan tizimlar, ular turistik firma bo'linmalari faoliyatini ta'minlaydi. Bir binoda joylashgan, axborot kanallaridan foydalangan holda ularning avtomatlashtirishsiz tashqi o'zaro harakatini ta'minlaydi. Qurilmaning tarmoqli varianti bir paytning o'zida turli avtomatlashtirilgan ishchi joyidan bir nechta foydalanuvchilarni markaziy bazaga murojaat qilish (yoki bazalarga, jumladan, turmahsulotlarni yozish bilan) iga mo'ljallangan. Ma'lumotlar bazasi markaziy yetarli darajada quvvatni tarmoq mashinasi–serverda joylashgan. Foydalanuvchilarning avtomatlashtirilgan ish o'rinlaridan uni bilan bemalol ulana olishi tarmoq standart ta'minoti to'plamiga kirgan tarmoq uskunalari va tarmoq matematikasi yordamida ta'minlanadi. Qobiq sifatida universal SUBD dan foydalaniladi;

2) 1-punktida yozilgan, dastur majmualarini o'z ichiga olgan tizimlar, ammo unda qo'shimcha ravishda turoperatorning paket rejimida kommutirlashgan yoki alohida ajratilgan kanallari yoki turagentlar tomonidan turistik mahsulotni realizatsiya qilish uchun modem aloqasi amalga oshirilgan, alohida hollarda xizmatlarni yetkazib beruvchi boshqa region (hududlar) bilan ulanish mumkin;

3) amaldagi foydalanishda bo'lgan yoki yangi tashkil qilingan global telekommunikatsiya tarmoqlaridagi turoperatorlik tizimlari. Bu holda u yoki bu firma turmahsuloti haqidagi asosiy fayllar (ma'lumotlar bazasi) global tarmoq (tugun) axborot markazlarida joylashtiriladi va tarmoqdan barcha foydalanuvchilar uchun onlayn rejimida ularni olisga uzatish imkonini beradi. Turfirmalarda kompyuter tizimlari bajaradigan ishlariga qarab, uch toifaga bo'linadi:

- mijozlar buyurtmalari bajarilishini amalga oshiradigan asosiy texnologik tizimlar. Bu tizimda operator rezervlashtirilgan bosh kompyuter tizimiga kirish evaziga harakat qiladi;

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-YANVAR

ANDIJON, 2024

▪ yordamchi tizimlar – turfirma funksiyalarining avtomatlashgan xizmati: hujjatlar – hisoblar, vaucherlar, biletlar va yo‘l ko‘rsatkichlar, shuningdek bosh kompyuter va transport tizimlari bilan o‘zaro hisob-kitoblarni shakllantiradi;

▪ boshqaruv tizimi (axborot – maslahat tizimlari), firmalar faoliyati va rahbarlarga qaror qabul qilish uchun taqdim etiladigan ma‘lumotlarni aktuallashtiradi.

Yangi kompyuter tizimi barcha bu funksional imkoniyatlarni umumiy foydalanishdagi global telekommunikatsiya tarmoqlari bazasi yoki turistik xizmatlar bron qilingan maxsus kompyuter tizimida birlashtirishi lozim. Internet televideniye ixtiro qilingandan buyon har qanday boshqa texnologiyaga nisbatan turizm marketingiga kuchliroq ta‘sir o‘tkazmoqda. U turistik xizmatlar bozorida turfirmalar mashuloti harakati va asosiy taqsimlash kanali sifatida mustahkam o‘rin egallab kelmoqda. Biroq o‘zining ulkan imkoniyatlarini endi ocha boshladi. Turizm harakatida Internet va boshqa yangi interfaol multmediy plotformalari ahamiyatining bahosi beqiyos. Turistik xizmatlarni yetkazib beruvchi, marketing bilan shug‘ullanuvchi yirik tashkilotlar bu vositalarni qo‘llash turistlar uchun o‘sib borayotgan jozibadorlik zarurati ekanligini anglashlari kerak. Bu yangi kanallarni qo‘llashdan daromad olishni o‘rganishlari lozim. Afzallik shundaki, global o‘zaro harakat g‘oyat samarali, jamoat va xususiy sektorning turizm bozorida yaqinlashishiga imkon beradi. Ularning o‘zaro manfaatli sherikchiligiga keng yo‘l ochadi.

Yangi axborotlar erasiga qadam qo‘yilishi bilan iste‘molchilar talabi va ehtiyojlari radikal tarzda o‘zgardi. Internet boshqa har qanday texnologiyalardan ham ko‘ra, odamlarni onlayn rejimida harakat qilishga ko‘proq o‘rgatdi va ular o‘zlarini qiziqtirgan har qanday axborotlarni tezlik bilan ola boshladi. Axborotlar asrida iste‘molchilarni endi axborot so‘rab, uni olishni kutib o‘tirish tizimi qoniqtirmaydi. Ular zudlik bilan javob olish va Internet bunga imkon berishiga tez ko‘nikadilar. Chunki bu turizm va sayohat industriyasi uchun bunchalik muhim? gap shundaki, bu itndustriyada turistik mahsulotlar sotib olinayotganda u hali mavjud emas. Turistik safar sotib olinganda, u odatda kompyuterda qog‘ozda bron qilinmagan axborotdan boshqa narsa emas. Bu paytda sayyoh faqat mahsulotga huquqni, kelajakda mehmonxonada nomerni yoki aviabiletni sotib oladi. Turistik safar sotilishi chog‘ida – bu axborot xolos. Aksariyat tovarlar va mahsulotlardan farqli ravishda uni sotib olishdan oldin sinab ko‘rib bo‘lmaydi. Boshqa bo‘limlarda aytib o‘tganimizdek, turistik mahsulotni harid qilish qarori faqat iste‘molchi taklif qilgan axborotga asoslangan. Bu do‘stlar yoki milliy turistik agentliklar taqdim etgan broshyuralar tavsiyalari shuningdek turistik reklamalar bo‘lishi mumkin. Biroq ko‘proq internetda taqdim etilayotgan axborotlardan foydalaniladi, ayniqsa, Butunjahon o‘rgimchak turi (World Wide Web) dan. Sayyohlar qabul qiluvchi markazlar bo‘yicha ulkan hajmdagi ma‘lumotlar olish imkoniyatiga egalilar.

REZYUME

Maqolada turizm da axborot texnologiyalaridan ftdalanishning sifatga ta‘siri va uni baholashning dolzarb muammolari ko‘rib chiqilgan, turizmga axborot texnologiyalarining bevosita va bilvosita ta ‘siri o‘rganilgan. Turizm YaIMning o‘shishiga, valyuta tushumlari va investisiyalar hajmining ortishiga, sanoat, savdo va ijtimoiy infratuzulma rivojlanishiga yordam beradi. Bugungi dunyoda turizm iqtisodiyotning sohasi sifatida muhim ahamiyatga ega ekanligi borasida so‘z yuritilgan.

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-YANVAR

ANDIJON, 2024

РЕЗЮМЕ

В статье рассматривается влияние информационных технологий на качество туризма и актуальные проблемы его оценки, а также изучается прямое и косвенное влияние информационных технологий на туризм. Туризм способствует росту ВВП, увеличению валютных поступлений и объема инвестиций, развитию промышленности, торговли и социальной инфраструктуры. Было сказано, что туризм является важным сектором экономики в современном мире.

SUMMARY

The article examines the impact of information technologies on the quality of tourism and the actual problems of its evaluation, and the direct and indirect effects of information technologies on tourism are studied. Tourism contributes to the growth of GDP, the increase of foreign exchange earnings and the volume of investments, the development of industry, trade and social infrastructure. It has been said that tourism is an important sector of the economy in today's world.

Adabiyotlar ro'yxati (references):

1. Гудратли А. М. Влияние туризма на национальную экономику // Современная наука: актуальные вопросы, достижения и инновации. – 2020. – С. 50-53.
2. Стрельников А. В. Организационно-экономический механизм обеспечения конкурентоспособности образовательных услуг вузов, занимающихся подготовкой кадров для сервиса и туризма // М.: ГБОУ ВПО «Тверской государственный университет». – 2012. – С. 3.
3. Богданов Ю.В. Богданов Ю. В. Развитие индустрии туризма как фактор социально-экономического роста региона: дис. – СПб.: [Балт. междунар. ин-т туризма], 2004. – С. 4.
4. Мухаммедова З.М. Туризмни инновацион ривожлантиришда инвестицион ресурслар иктисодий самарадорлигини ошириш. PhD илмий даражасини олиш учун диссертацияси. Самарқанд 2020. – 13 б.
5. Vukadinović P., Damnjanović A., Jovanović Z. Position of tourism in global economy and its impact on GDP, employment and investments // Vojno delo. – 2017. – Т. 69. – №. 4. – С. 263-278.
6. International Tourism Highlights 2020 Edition. Global Economic Impact & Trends 2020.